

אור ההליכות

מידע חשוב על החישובים מפרופ' חיים גמליאכ בעמ' 3

גיליון 143
שבט
תשפ"א

המרכז העולמי
למשפט התורה

בית הדין
לדיני ממונות

ארגון
"אשת חיל"

כולל
להכשרת דיינים

שבטות עיון | ירחי כלה
וישיבות ר"ח

הוצאת ספרים
מכון משה

אתר
"נצח ישראל"

www.net-sah.org

העלון מוקדש
לזכרו של אביו

ר' אהרן ב"ר שמואל
חמדי הלוי נע"ג

ולרפואת אימו
שרה בת יחיאל מב"ת

נדבת המשפחה

עולם של האדם למול עולם הצומח | מו"ר הרה"ג רצון ערוסי שליט"א

חמדת האבות, נמשלה לארץ "הצבי" אלא ברור שבכל כלל יש יוצא מן הכלל. בעולמה של היהדות כאילו מנסים לסווג לנו שני עולמות, עולם הצומח ועולם החי, כאשר מקשרים אותנו יותר לעולם הצומח ומבדילים מן עולם החי.

לסודם של דברים היה מקום להרחיב במעשה בראשית, אך לא כאן המקום. נציין אחת מן הדוגמאות לכך: אדם הנוגע בגופת הבהמה בשעת מיתתה – נטמא, לעומת זאת בעולם הצומח אין טומאת מת. כשהאדם נפטר לא זו בלבד שהוא מטמא במגע, אלא הוא מטמא אף באוהל. פירוש הדברים שיש מבחינת דמיון של האדם אל הבהמה בגדרי הטומאה, ואכן כאמור התורה נתנה לו לאדם את עולם הצומח כעולם שנחשב אידיאלי בשבילו ו"יַצְחָהוּ כְּגֵן עֵדֶן לְעִבְדָהּ וּלְשִׁמְרָהּ". מסתבר כי הדומה לאדם הוא עולם החי – בעל כושר תנועה, בעל נפש חיונית, בעל כושר דיבור בצורה מסוימת, אבל הוא בהמי ואדמתי, "כְּלַחֵף הַשּׁוֹר אֶת יֶרֶק הַשָּׂדֶה", פניו כלפי מטה, "אֲכֹל וְשָׂתוּ", יעוד קיומי בלבד. מבחינתו של החי, הוא לא עושה שום עבירה, יש לו את יעוד הקיום עליו הוא נאבק מאבק של הישרדות ולא יותר, אולם לאדם נשמה טהורה העולה מעלה בהסתלקו מן העולם. לעומת זאת רוח הבהמיות שבו יורדת מטה, הבהמה מתה וזבה נגמרת. לא כן האדם שמתייחד בנשמתו ורוחו זו העולה מעלה תחת כסא הכבוד. משום כך אומרת התורה היה זהיר שאתה בכושר תנועתך ודיבורך, אל תידמה אל הבהמה, אל תיקח לעצמך יעוד קיומי בלבד, אל תשקע בתאוותיך. אתה האדם יש לך ייחוד, יש לך שכל, ויש לך מגמה להתעלות ולזכך את נפשך. לכן מבחינה זו אתה צריך להשקיף אל עולם הצומח. צא וראה בעולמו של הצומח שהעץ נטוע עם שורשים באדמה, והוא עולה ומזדקק אל על, וכך הצדיק. אף שאין בעולם הצומח עניין של צדקות, אבל מבחינה סימבולית, העץ אמנם יונק מהאדמה, אבל זה לא הייעוד שלו, הוא לא הולך ללחוך כלפי מטה כי הייעוד שלו אל על. אף אתה האדם ראה מה הוא ייעודך, אל ה'. אתה אדם מן האדמה, אבל "וַיַּפֵּחַ בְּאַפָּיו נְשִׁמַת חַיִּים", מאן דנפח מדיליה נפח, כלומר למרות הבהמיות שבך יש לך כוח מלאכי בתוכך ואתה צריך להידמות אל עולם המלאכים.

עולם הצומח מבחינה ריאליית יכול לשמש לנו להנחות את האדם אל דרך ייעודית וערכית – שורשים באדמה ויעד עליון.

פשוטו של המקרא "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה" הוא שהאדם יונק ומתקיים מכוח עץ השדה כשאוכל את פריו ומנצל את עצו, אלא שהאדם הרבה לדמות בין עולמו שלו ובין עולמו של העץ, ויצר ביניהם זהויות מפליגות. מדוע האדם בכלל ובעיקר היהודי מצא לנכון להתקשר אל עולמו של העץ?

מבחינה הלכתית ט"ו בשבט כידוע ראש השנה לאילנות שבעיקרו הוא זמן הקובע לדיני תרומות ומעשרות אותם האדם מצווה להפריש מיבול פירות האילן. כבר במפגש עם המצוות המוטלות על היהודי כלפי עולמו של העץ אנו מגלים דבר מעניין מאוד. אין הרבה דברים מעולמו של הצומח שהם אסורים באכילה על האדם אלא ערלה, כלאיים (אף יש כלאיים שאינם אסורים כהרכבה) ואיסור 'חדש' לפיו נאסר לאכול באופן זמני את יבול הדגנים החדש עד יום ט"ז ניסן. המצוות אשר היהודי מצווה בקום ועשה קשורות בעיקרן בתרומות ומעשרות או נטע רבעי, ואם נרצה נוכל לכלול גם את מצוות דרבנן הקשורות ביין אשר יוצא מן האילן או גם כן מצוות הקשורות בצורה עקיפה באילן כמצוות הסוכה או ארבעת המינים. זו היא כל תורת ההלכה על רגל אחת הקשורה בין האדם ובין עולם הצומח. לעומת זאת לכשנשקף על עולם החי נראה שהרבה מאכלים אסורים על האדם, הבהמה שאיננה טהורה והבהמה הטהורה כשהיא נבלה או טרפה. כלומר לאדם יש מסות גדולות בעולם החי, איסורי האכילה, המצוות של הקורבנות ודיניהם, לשחוט, לכפר, לשרוף. האדם נמצא בתווך בין עולם החי ובין עולם הצומח, ומהמבט ההלכתי אנו רואים תהום גדולה נפערת בין שני העולמות הללו ואין ספק שדבר זה הוא בעל משמעות.

בעולם הדרוש וההגות אנו רואים שטוב לאדם להתקשר לעולם הצומח, הוא מנסה להתקרב ולהדמות אליו, ואילו מעולם החי האדם מתרחק ולוקח זאת כדבר שלילי. למשל אנו עומדים על המבדיל בין עולם האדם לעולם החי באומרנו "ומותר האדם מן הבהמה אֵין לבד הנשמה הטהורה", וקהלת אומר: "מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא לְמַעַלָּה, וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לְאָרֶץ". חז"ל אומרים: "נמשלו הרשעים לבהמות", וזאת בעקבות נעים זמירות בתהלים: "צִדִּיק כְּתֹמֵר יִפְרָח, פְּאֶרְזוּ בְּלִבָּנוֹן יִשְׁגָה" לפיו נמשלו הצדיקים לארזים, לעצים גבוהים ומתמרים, נמשל לאדם אשר עושה מעשים טובים, כאילן "על פלגי מים אשר פריו ייתן בעתו". כלומר טוב לו לאדם להתקשר אל עולם הצומח ולהדמות לו, בעוד הפיסוליים נתלים על עולם החי. זה לא אומר שבעולם החי אין דברים יפים, הרי ארץ ישראל,

לאהוב. גם אם אנו ממשיכים להעניק להם את אותו המזון החומרי, הם חשים מרוחקים, הם מרגישים את האכזבה שלנו מהם ומבחרתם. אך האמת היא שלא כך צריכים להיראות פני הדברים.

אפשר ללמוד כי ילד צריך לחוש אהוב גם כאשר אנו לא מסכימים עם הדרך שבחר, מהיחס של הקב"ה אלינו בשעה שאנו חוטאים. רבי מאיר (קידושין לו/א) אומר שגם בשעה שאנו חוטאים רבש"ע מתייחס אלינו כבניו, שנאמר (ישעיה א, ד): "זַרְע מְרַעִים בְּנִים מְשֻׁחֵתִים עֲזְבוּ אֶת ה' נִצְּצוּ אֶת קְדוֹשׁ יְשָׁרָאֵל נְזַרוּ אַחֲוָר", הקשר אינו מתנתק גם בשעה שאיננו מתנהגים כמצופה מאיתנו, גם כשאנו "משחיתים" עדיין אנו קרויים "בנים". האלשיך (ירמיה ג, כב) מסביר שהיחס של אב לבנו היא שלעולם אינו מסלק את אהבתו ממנו, אפילו בשעה שחוטא כלפיו.

אם כך, האם אין חשש שהילד יפרש את אהבתנו הבלתי מותנית כלפיו כהסכמה להתנהגותו? האם האהבה של הורים לילדיהם היא ללא גבולות?

על כך בעז"ה בעלון הבא

הרב יונתן לוי, ראש הישיבה התיכונית בעפולה ומחבר ספר "יסודות החינוך - הדרכות חינוכיות להורים".

050-9391244
yonaam@gmail.com

התורה והליכות עמנו א+ב (2 כרכים - לא שלושה כמו בתמונה)

בספרי התורה והליכות עמנו א-ב מתמקד הרב רצון ערוסי שליט"א בענייני הליכות עמנו הרמוזים בפרשת השבוע בתחומי האמונה וההלכה ובחיבור שבניהם כדי לחבב את תורתנו הקדושה והליכותיה בעיני רבים, וכן כדי שתלמידינו יוכלו ללמוד ולשנן את הדברים.

בספר הארות עניינים הלכתיים מנהגיים והשקפתיים שיוסודם בפרשת השבוע. כל זה בטוב טעם ודעת. מטרת הספרים לחזק תמימי דרך ההולכים בתורת ה' ולדעת את הדרך לילכו בה.

מבצע במכון מש"ה: התורה והליכות עמנו א-ב בסך 50 ₪ בלבד. טל' 03-5351119

הכנס העולמי ה-30 ומשפט עברי
ברשות הרב ד"ר רצון ערוסי שליט"א
רב העיר קרית ארבע ומחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

בג"ה הגם השנה אנו נקיים את הכנס העולמי ה-30 למשפט התורה, תשפ"א בימים ראשון-שלישי, ט"א-ט"ג אדר תשפ"א, 21.2.21 - 23.2.21
בנושא: מגיפת הקורונה במשפט התורה

כולנו רוצים להרגיש אהובים. התחושה שאנו אהובים מפיתה בנו כח נעים לנו כשילדינו עושים את מה שאנו מצפים מהם, וכואב לנו לראות אותם עושים מעשים שלדעתנו אינם נכונים. אחד האתגרים הגדולים בחינוך הוא כיצד להגיב באותן פעמים. האדמו"ר מפייאסצנה (חובות התלמידים, הקדמה) פותח צוהר להבנה כיצד נכון להגיב במצבים כאלה. לדבריו, יש להכיר כי רבש"ע ברא כל אחד מילדינו עם כשרון מיוחד ואל לנו לנסות להכניסו ל"שבלונה" שאינה מתאימה לו. עלינו להימנע מלתבוע מהילד להיות מי שאינו, ועלינו לכבד את כישוריו ותכונותיו. כשנכיר בערכו המיוחד יהיה לנו קל יותר להפסיק "לקפוץ" מכל מעשה שאינו לרוחנו. בעל חובת התלמידים מגלה לנו, שהדרך הנכונה לחנך אינה הצבת יעד פרטני ברור אלא התאמת החינוך לאופיו המיוחד של המתחנך.

ברמה המעשית, כשם שכאשר אנו כועסים על אחד מילדינו לא יעלה בדעתנו למנוע ממנו אוכל או צורך פיזי אחר, כך לא ייתכן שנמנע ממנו ביטויי אהבה כלשהו כדוגמת חיבוק, נשיקה או אפילו חיוך. עלינו לזכור שעל ידי הביטויים הללו הילד יודע שאנו אהבים אותו, ואם אנו מונעים אותם ממנו איננו נותנים לו את החמצן הרוחני ממנו הוא ניזון, לא פחות ממאכל ומשקה גופניים. פעמים רבות אנו ממלאים את צרכיהם של ילדינו ובכל זאת הם מרגישים רחוקים מאיתנו. יותר משחשוב לילדינו שנמלא את צרכיהם הפיזיים, חשוב להם להרגיש אהובים. לא תמיד זה קל עבורינו, ההורים. בשעה שהם עומדים בציפיות שלנו האהבה כלפיהם היא פשוטה ומתבקשת, אך כאשר הם סוטים מדרכנו קשה לנו

שבט תשפ"א

הרב רצון ערוסי
רב העיר קרית ארבע
חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל
יו"ר הליכות עם ישראל

קריאת קודש

אני קורא לכל אחי ורעי די בכל אתר ואתר, לנצל את פרשיות משפטים ושופטים כדי לדרוש בפני הציבור הרחב על משפט התורה.

זו לא רק מצווה שהיא בכלל "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם", אלא חובה מיוחדת במינה בעת הזאת במדינת ישראל שזכינו לראות בתקומתה, אך עדיין אנו בצער גדול, שאין משפטה משפט התורה, ואנו כמאמינים בני מאמינים מצפים להתגשמות חזון נביאי ישראל, שה' ישיב שופטיו כבראשונה.

ידועה לכם פעילותנו הענפה והעקבית בכנסים העולמיים השנתיים למשפט התורה, וכן בייסוד בתי דין למומנות, כי אחת היא אמונתנו, כשם שאין אומתנו אומה אלא בתורתה, כך אין מדינתנו מדינה יהודית יהדותית, אלא במשפט התורה.

לכן הנני ממליץ לכם אחי ורעי, למי שרוצה להסתייע בדברי על ייחודו של משפט התורה, לעיין בספרי התורה והליכות עמנו, 2 כרכים, על פרשיות השבוע.

- במיוחד פרשת בשלח: המשפט קדם למשפט התורה
- פרשת יתרו: משפט התורה בעצת יתרו
- פרשת משפטים: הכרעת הרוב, משפט לָעָם, לָעָם המשפט
- קדושים: לא תעשו עוול במשפט, דיני ממונות וקדושת האדם
- אמור: מהלכות המעצר, האדם ההורג, החובל והמזיק
- בהר: אל תונו איש את אחיו, אונאת ממון
- בהעלותך: בית דינו של משה לדורות
- קרח: הזמנת נתבע לדין תורה
- מסעי: עונש מוות או גלות לרוצח
- דברים: מינוי דיינים בתורת ישראל, שפיטה בצדק
- פרשת שופטים: העדות והשפיטה במשפט התורה
- כי תצא: הלנת שכר
- כי תבוא: הסגת גבול

ברכת אשיבה שופטיו כבראשונה
רצון ב"ר יוסף ערוסי הלוי

גרוע יותר מהנגיף עצמו. גם התברר, שנוצרו בגופם של החולים נוגדנים נגד כל חלבוני הנגיף, לא התגלתה פגיעה בפוריות, כך שאין כל סיכוי שיצירת נוגדנים נגד חלבון אחד של הנגיף, כפי שקורה בחיסון החדש, תגרום לפגיעה בפוריות. ב. אין כל דמיון בין חלבוני השלייה בהיריון לבין חלבוני הנגיף וגם אם מערכת החיסון יוצרת נוגדנים נגד הנגיף הם לא פעילים נגד חלבוני השלייה.

כדיווחי חברת פיזור וה-FDA תוצאות בדיקות החיסונים והעובדות סביב תופעות לוואי בעקבות החיסון, בקבוצות ניסוי בגילאים השונים היו קלות יחסית ונעלמו כעבור ימים ספורים (תגובה באזור ההזרקה, עייפות, כאבי ראש, כאבי שרירים ופרקים, צמרמורת וחום). לא התגלו כלל מקרים של פגיעה בפוריות. וכבר התחסנו לע"ע בעולם מעל 2 מיליון אנשים וגם במעקב אחריהם אין כל דיווח על פגיעה בפוריות.

ומכאן לטענה ש: חברות התרופות מסתירות מידע על תופעות לוואי חמורות, התשובה: בפועל, לחברות התרופות אין שום דרך להסתיר תופעות לוואי חמורות!! בכל רחבי העולם מבצעים ניסוי בגילאים השונים גורמי מחקר ובקרה בלתי תלויים סקרים על תופעות הלוואי של החיסונים החדשים לקורונה והמתחסנים מגיעים מארצות שונות, מכל המגזרים והמוצאים, ועד כה לא דווח על תופעות לוואי משמעותיות או ממושכות באף אחד ממוקדי הבדיקה ברחבי העולם. אילו היו תופעות לוואי חריגות, המידע על כך היה מגיע לתקשורת כבר מזמן. גם אחרי השלב ש"פיזור" הגישה דיווח מקיף לוועדת ה-FDA, שם בחנו את התוצאות טובי המדענים, מומחי סטטיסטיקה ורופאים בעלי ניסיון רב בפיתוח חיסונים. החיסון לא היה מאושר אם לא היה עומד בקריטריונים המחמירים ביותר.

האמירה, לא להסתכן בקבלת חיסון כל עוד לא הוכח שהוא מגן על המתחסנים מפני הקורונה. כאמור, אין צורך אחר אישור החיסון שהוכח שאין סיכון מהותי בקבלתו ותופעות הלוואי הן מינוריות. להיפך, לצד התוצאות הטובות של בטיחות החיסונים היללו, מגיעות תוצאות של מעל 95 אחוזי הצלחה ויעילות של החיסון בהקניית חיסון נגד הנגיף. אחרי השלב הראשון של החיסון היעילות מגיעה לכדי מעל 50 אחוז, ואחרי השלב השני של החיסון היעילות עולה לכדי 95 אחוזים, הישג עצום בהשוואה לכ- 50 עד 70 אחוזי הצלחה בחיסונים נגד שפעת.

בשלב זה, אכן לא מחסנים ילדים וצעירים מתחת לגיל 18, רק בגלל שטרם נעשו מבדקים מסודרים של צעירים וילדים שחוסנו לקורונה. יתרה מזאת, חשוב להזכיר שגם ילדים שנדבקו בקורונה ולא היו עם תסמינים קשים, סובלים מתסמינים ארוכי טווח שפוגעים בהם קשות. הוברר כי רבים מהילדים הללו, אחרי שכביכול הבריאו מהקורונה, הראו תסמינים של ירידה בקוגניציה, בקשב ובריכוז, בעיות כרוניות בדרכי הנשימה, בשלד ובשרירים ועוד. לכן, כשיחולט לחסן גם את הילדים, כמובן לאחר קבלת כל האישורים הנדרשים לכך, יש לסמוך על הגורמים הרשמיים שיוודאו מראש שהסיכון מהחיסון לילדים הינו אפסי לעומת התועלת הרבה למניעת נכויות קשות עתידיות גם אצל ילדים שהחלימו מכביכול מהקורונה.

אמנם דווח בתקשורת ששני אנשים מתו כתוצאה מקבלת החיסון, אבל שוב, גרעין מידע אמין הופך כלי נשק ביד הגורמים המתנגדים נחרצות לכל סוג של חיסון. העובדות כפי שצוינו בכל כלי התקשורת: שני האנשים מתו מהתקפי לב ומסיבוכי מחלה קודמים בלי קשר ישיר לחיסון.

טיעונים הזויים לפיהם החיסון מחדיר לגופנו שבבים אלקטרוניים שיאפשרו לגורמים דמיוניים לשלוט בנו, לשלוט בגנטיקה שלנו, לפקח עלינו, לחבר את גופנו לרשת תקשורת חדישה שתשלוט על העולם כולו ועוד טענות הזויים שמועתיקים מספרות המדע הדמיוני/הבדיוני. אינה נכונה ועובדתית, עם כל ההתקדמות הטכנולוגית האדירה שהגענו אליה עד כה, עדיין יידרשו לפחות עשרות שנות מחקר טכנולוגי כדי להגיע למצב שבו זריקה תמימה של חיסון תחדיר לגופנו שבבים מיקרוסקופיים חכמים שכאלה. לחובבי המדע הדמיוני/ הבדיוני אפשר יהיה לכתוב רומן דמיוני מרתק, אבל לא יותר מזה. יחד עם זאת, כיום, עם מעל לשני מיליון מחוסנים, לא נמצאו בגוף המחוסנים שבבים או חלקיקים מיקרוסקופיים שניתן להציג אותם כהוכחה לטיעונים אלו. יודעי דבר מציינים שללא ספק ניסו גורמים שונים לעקוב אחרי מחוסנים כדי לגלות בגופם גופים זרים אך ללא כל הצלחה.

מסכם פרופ' גמליאל: ניתוח העובדות המדעיות, ועל סמך הידע הברור על היעילות המפליגה ועל בטיחות החיסונים בשיטת ה-mRNA אין כל ספק - החיסון החדש לקורונה הינו בטוח ויעיל ביותר. רק התחסנות שיטתית, נרחבת ומסודרת של האוכלוסייה תביא סוף למגפה וזאת ולטירוף הזה שבו אנו חיים כיום. ההיסטוריה הרפואית מלמדת על 14 סוגי מגיפות/מחלות שהרגו כמעט רבע מאוכלוסיית העולם ורק החיסונים חיסלו אותן!!

לכן לכו להתחסן (אחר קבלת אישור ברור של הרופא המטפל שלכם) ורק על פי ההנחיות שייצאו ממשרד הבריאות ומהגורמים הרשמיים המטפלים בנושא! להוכיח ההמלצות לאכול מזונות עשירים בחלבונים, לפני, בזמן ואחרי החיסון כפי שמפורט בהרחבה במאמר באתר רות"ם: <http://rotem.org.il/?p=2338> קישור:

עם החיסון החדש של חברת פיזור לנגיף קורונה שמכה בנו קשות בכריאותית וחברתית-כלכלית, אנו רואים כי רבים ב"ה זרזים מקדימים להתחסן, אולם גם אנו שומעים קולות אחרים, של חששנים, ויותר גרוע של מתנגדים בשל טיעוניהם.

אני מצהיר אומר פרופ' חיים גמליאל: "אני כבר התחסנתי וזכיתי להיות בין ראשוני המחוסנים בישראל - פספסתי בעבר את החיסון נגד פוליו ('שיתוק ילדים') ואני סובל מכך כל חיי. זה הספיק לי..." עוד זאת אני מצהיר כי להיות אני אישית אני נגוע באינטרסים משותפים לחברת פיזור או למשרד הבריאות וכיו"ב, כך שמבחן החיסון הוא אך ורק ע"פ ידיעותי ובחינתי המדעית. כמה מאמרים חשובים כתה פרופ' ח. גמליאל בנושא, פורסם באתר "רות"ם", להלן נביא תקציר לקורא.

מנהל המזון והתרופות האמריקאי ה-FDA אישר את הפצת החיסונים של תאגיד פיזור-ביונטק - עם מעלה מ-95 אחוזי יעילות. זהו מאורע היסטורי חשוב ביותר במלחמה בחיסון הקורונה שחיסלה, בתוך פחות משנה, קרוב לשני מיליון אנשים בעולם והותירה מיליונים רבים פגועים בגופם ובנפשם מלבד הפגיעה העצומה בכלכלת העולם ובהתנהלות אוכלוסיות ומדינות בכל רחבי העולם.

אין ספק שהחיסון יביא למהפך עצום במגמת המגיפה כולל סיכוי גבוה לעצירתה ממש. בדיקת ה-FDA מחקה למעשה את כל הטיעונים שהועלו נגד החיסון כמפורט להלן. הכרת פעילות החיסון החדש מוכיחה כי אין כלל סיכון. לטענה, כי החיסון בשיטה זו משנה את החומר הגנטי של התאים וגורם לנזקים לתאים, לרקמות ולאיברים. הכרת העובדות מפריכה טעוניהם אלו:

א. החומר התורשתי ה-DNA מצוי עמוק בתוך גרעיני התאים ומוגן על ידי קרום הגרעין וגורמים נוספים.

ב. mRNA הינו העתק של קטע קטן של ה-DNA. mRNA מצוי מחוץ לגרעין, בתוך נוזל התא, ואין לו יכולת לחדור אל תוך הגרעין וגם לא להשפיע על ה-DNA השלם שבגרעין.

ג. תכשיר ה-mRNA שהוזרק מגיע רק עד למערכת ייצור החלבונים של התא (מערכת הריבוזומים) שנמצאת מחוץ לגרעין התא ושם הוא מודבק אליה ומשמש אותה לייצור החלבון שהתוכנה שלו מקודדת. אין לו שום אפשרות לברוח ממערכת זו ושם הוא גם מוצא את סופו כעבור מספר שעות/ימים. ד. mRNA מתפרק במהירות ורק בזכות שיטת הליפוזומים שתוארה לעיל מצליחים למנוע את התפרקותו המיידית ולהחזיק אותו שלם מספר שעות עד למקסימום תיאורטי של 48 שעות מההזרקה. זהו זמן קצר מאד אבל מספיק כדי לייצר את האנטיגן (החלבון) של הנגיף שנגדו מערכת החיסון תייצר נוגדנים.

ה. לאחר מקסימום של 48 שעות בגוף המתחסן, המקטע המוזרק של mRNA מתפרק ונעלם לחלוטין מהגוף. זו הסיבה שצריך לשמור אותו בקירור עמוק ביותר וזו בדיקת הסיבה שצריך גם לקבל מנה שנייה של חיסון (booster) כעבור 3 שבועות כדי להשלים את תהליך הייצור המוגבר של מאגר יעיל ופעיל של נוגדנים.

עוד על פעילות הכרומוזומים וה-DNA והריבוזומים' ולתהליך יצרני החיסון בשיטת ה-mRNA כבר נתפרט במאמר אחר באתר שם. ובגודל "אין חדש תחת השמש" ומוזה עשרות שנים משתמשים בשיטת הליפוזומים כדי להגביר את הקליטה וההטמעה של תכשירי ויטמינים בגופנו כשהם ניתנים בבליעה או בהזרקה (אינפוזיה). לכן אין בסיס למפיצי מידע כוזב בענין זה, כי אין כאן שום רכיב חדש שמסכן את המתחסן.

בניגוד לתכשירי חיסון אחרים, שגם הם בטוחים לחלוטין, החיסון החדש אינו מכיל חומרים (adjuvant) שמוסיפים לחיסונים אחרים להגברת התגובה החיסונית ואין בו חומרי שימור כלל. התרכיב מכיל כמות מזערית (30 מיקרוגרם) של mRNA ארוך בתוך חלקיקי שומן (ליפוזומים) שמורכבים משומנים בלתי מזיקים (אינרטיים) שבהם נעשה שימוש פנים-גופי, כולל באינפוזיות ובהזרקות, כבר עשרות שנים.

בשלב המחקר הראשוני של החיסון, נערך ניסוי מבוקר בקופים מחוסנים שבו החדירו להם שלהם תרסיס של נגיף חי של קורונה והתוצאות היו מפתיעות ביותר. החיסון מנע כמעט לחלוטין את התרבות הנגיף ואף מנע התפתחות של סיבוכים כמו דלקת ריאות אצל הקופים הללו. לגבי חיסון בבני אדם - גם בנתונים שנאספו עד כה התברר שיעילות החיסון (אחרי מתן שתי המנות) הייתה מהבהבות ביותר שנתגלו במדע (כ- 95 אחוזים) והחיסון מנע הדבקה חזרת משמעותית אצל המחוסנים ואף מנע התפתחות סיבוכי מחלת הקורונה.

הטענה כי שיטת החיסון החדשה (הזרקה מקטע mRNA) היא שיטה ניסיונית וטרם נחקרה מספיק, אינה נכונה עובדתית. ההיפך הוא הנכון, זוהי שיטה וותיקה, בטוחה ומלהיבה ביותר. השיטה מוכרת ונחקרה רבות כבר משנת 1961 ומשמשת לחקר טיפולים ניסיוניים במחלות שונות, בתקווה שתשמש גם להדברת הסרטן. בסוף שנות ה-60 של המאה הקודמת פורסמו המחקרים הראשוניים על הטכניקה הזאת של הזרקה mRNA למטרות מדעיות שונות ואין מדובר במשהו חדש ולא מוכר.

האמירה כי החיסון פוגע במתחסנים, בבעיות פוריות, הפלות וכדו' עד כדי מוות, היא משוללת יסוד מכמה סיבות: א. נגיף הקורונה עצמו אינו גורם לפגיעה בפוריות לנפגע מהנגיף, ואין שום בסיס שהחיסון שמייצר רק חלבון אחד יהיה

ש. חולה קורנה שסגור בחדרו ומשפחתו מבודדת בשאר חלקי הבית. האם החולה מוציאה את משפחתו בקידוש דרך החדר, כשפרוודור מפריד בינו לבין הסועדים?

ת. אם כולם שומעים אותו היטב, ואם הם מתכוונים לצאת בשמיעה זו, והוא מתכוון להוציאם. ומאחר וכל אחד מהם במקום שהוא יושב, מחזיק כוס יין, מותר לצאת ידי חובה באופן כזה.

ש. 1. מעגש אננס שנקטף בסוף חודש חשוון תשפ"א, דינו כמו שיח ומעגש עני?

2. שלמה המלך כותב באשת חיל: סדין עשתה ותמכור וחגור נתנה לכנעני. מה הפירוש?

3. הראב"ע בפירושו ל'השתחויה' המוזכרת בפרשה שלנו "בראשית כ"ג ז' "השתחו ל'עם הארץ", כתב "השתחויה שישוה ראשו זה משפט הנותן שבח לאחר וגם משה השתחוה לחותנו". לעומת זאת רבנו הורה שהשתחויה היא פשוט ידיים ורגליים. האם עלינו להבין שיש פרושים להשתחויה אחד לאדם אחר לאחר לה'?

ת. 1. כיוון שלא הגיע ט"ו בשבט, אננס הוא אילן, ושנת המעשרות של האילנות הם מט"ו בשבט עד ט"ו בשבט. ולכן השנה שלו כעת היא חמישית ויפריש מעשר שני. ויש מי שאומר שאננס הוא אדמה ויפריש מעשר עני.

2. נשים יקרות חרוצות, נשות חיל, שארגו סדינים או רקמו, ומכרו לסוחרים (כנעני-סוחר), כדי לסייע בפרנסת הבית, כך אמהותינו נהגו, מלבד עבודות הבית. מי ייתן לנו חליפתן, מי ייתן לנו תמורתן. אשריהן ואשרי חלקן.

3. אכן יש שתי משמעויות. השתחויה בהל' תפילה היא פשוט ידיים ורגליים, והשתחויה במקרא יש

והיא במשמעות קידה של כבוד איש לרעהו של לאיש מכובד.

ש. מדוע להבדיל ממקום קבורת יוסף הצדיק ע"ה, לא ידוע לנו את מקום קבורת שאר בני יעקב אבינו ע"ה?

ת. משום שיוסף הצדיק עשה מעשה מנהיגותי, שאין דומה לו, היה יכול לצוות שיקברוהו מיד בארץ כנען, ואפשר שהמצרים היו מכבדים צוואתו, כגמול על מה שעשה להם שהציל אותם מחרפת רעב, אבל יוסף ידע שישראל ישארו בגלות מצרים ובשעבוד, ורצה לנטוע בלבם שהם יגאלו, ולכן הוא משכן עצמותיו, שיהיו במצרים, עד שישאל יגאלו, ואז השביעם שיעלו עצמותיו עמם, וזוהי הקרבה מופתית. לכן משה רבנו בעת הגאולה טיפל בעצמות יוסף והעבירם במדבר ארבעים שנה, לצד ארון הקודש, ויהושע קברם בשכם, וזוהי זכות שמגיעה לו. לא כן יתר השבטים.

ש. אדם שמע את חברו ש"צ אומר ברכה מרחוק, ולקראת הסוף, חברו אמר את המילים בצורה לא ברורה, אך הוא ראה שמי שקרוב לחבר עונה אמן. האם במקרה כזה חייב לענות אמן או שאסור לענות אמן?

הרמב"ם כתב שמי ששמע את חברו מברך חייב לענות אמן, אך כאן לא שמעתי מהם המילים בדיוק שאמר החבר, אך אני יודע שהוא בעיקרון אומר ברכה...

ת. אם הם בכית כנסת, יכול הוא לענות אמן יחד עם כלל הציבור, כי באופן כללי כל אחד יודע מה הן הברכות שהש"ץ אומר, אף שיש ואינו שומע את הברכה. אבל בנסיונות פרטיות, בבית וכיו"ב, אין לענות אמן, אם לא שמע את הברכה.

ש. בפרשת בראשית נאמר "ויאמר אֱלֹהִים, יְהִי אֹר; וַיְהִי-אֹר." מובן מכאן שה' לא ברא "חושך" כי הוא בשה"כ העדר "אור". אך נאמר ע"י הנביא ישעיהו ע"ה שהשם "יוצר אור ובורא חשך". למרות שאין בריאת "חושך" במעשה בראשית. הכיצד?

ת. בברכת יוצר כוונת חז"ל לשלול את הדעה הפרסית הנפסדת, שיש אל אור ויש אל חושך, לפיכך ניסחו את הברכה בורא חושך, אך גם חז"ל יאמרו שזה רק העדר.

ש. אשה בגיל הבלות, שכבר אין לה אורח כנשים, האם יכולה לטבול חד פעמית במקווה לצורך נפשי?

ת. ברמה העקרונית מותר רק שלא תברך. אחרי שהפסיק לה האורח כנשים, כבר לא צריכה לטבול כלל.

לצורך נפשי מותר, אבל בלי ברכה. ובתנאי שהיא נשואה, משום שאם היא פנויה, יש נוכלים שמנצלים טבילות אלה כדי לפתותן לזנות.

ש. מה פשר אמירת הפסוק "צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה'" במנחה של שבת? לפי ההערה של מארי יוסף זצ"ל בסדרו שיח ירושלים "נהגו להוסיף פסוק זה". כנראה מארי יוסף לא ראה זאת כחובה.

ת. הצדקה הא-לוהית עמנו רבה מאוד כהררי אל הענקיים, אבל גם הדין הא-להי, המשפט, הוא איום ונורא, משום שה' להבדיל מבני אדם, יודע חדרי לבבות בני אדם, כמו שמגיעים לתהום הנעלם, הללו שנהגו לומר פסוקים אלו, הם כצידוק הדין ביום פטירת משה רבנו ביום שבת, אבל זהו מנהג שלא בא זכרו לא ברבנו ולא בתכאליל הקדמוניות, ולכן מארי אינו מאמצו.

לנו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו | הרה"ג יוסף קאפח זצ"ל

לק"י

לכבוד הרב שלום נגר הי"ו
כנהר שלום

1. מספידים את הנשים לאחר קבורה כגברים. ואין למנוע מאשה כשרה שום דבר, אך בשום אופן אין להניח מטת האשה ברחוב ולהספיד. ומשנה שלמה שנינו: "ולא שלנשים לעולם" (מהעד קטן כ"ח) וכן פסק רבנו בפ"ב אבילות הל' ה'. גם לזה נפרץ הדבר והרבה שוטים מניחין מטת האשה ברחוב ומספידים, וכבר ראיתי לפני כמה שבועות במקרה לוינו אדם כשר, וכאשר סיימנו ועמדו לחזור הביאו אשה מן השפלה לקבורה בירושלם, והיה שם "חכם" שוטה בקשו ממנו להספידה, ואמרו לו שהיתה אשה טובה, אבל מעולם לא הכירה ולא הכיר משפחתה, והנה פתח בדברי חלומות והבלים על "הצדקת הכשרה". אני לא רציתי לומר מלה מחמת האסור שבהלכה, וכשם שנפרעים מן המתים כך נפרעים מאותם הספדנים.

2. בענין הפטנט שבו מוצרים קדושות, ידוע בדברי האחרונים תולים אותם (1) בפרש"י, איני רוצה להאריך בו, וברור שלדעת רבנו ברכות לבטלה הם, ואסור לענות אחריהם אמן. ונוהג אני לענות אחריהם "בשכמל"ו" כדרך שצריך לומר השומע ברכה לבטלה.

ג' שבט תשל"ח

ח. בתימן כל אדם הלך ברחוב בטלית ולכן בהגיע עת תפלה לא יתקשה להתעטף בו וכלשון הרמב"ם בסוף פ"ג ציצית. אך כיום הולכים ללא ט"ג, ויתכן שאין מן הראוי שאחד יתפלל בט"ג ואחד לא. והשוה סוכה פ"ז הל' ט"ז שבטלו מצווה "כדי שיהיו הכל שוין".

ט. אדם שמעשיו מכוערין, אם ידוע שקדש את השמות כהלכה אין ס"ת שכתב נפסל בכך. ברם אדם המכבד את תורתנו הקדושה אין ראוי לו לקנות ס"ת מסופר אשר אלה לו, ויתכן שרצוני להעביר את הס"ת הזה למקום שאין יודעים מי הסופר ואין מכירים אותו, כי עשויים המכירים אותו להרהר בעברות שהוא עושה. וצריך להמנע מלעשות דבר המעורר הרהורי עברה שלאחרים, ועיין ספר המצוות לרמב"ם לאוין ס"ו "כדי שלא תבוא ע"י כך ברכת השם במחשבה". ומן השמים יסייעונו להטיב דרכינו.

בכ"ר יוסף קאפח

(מתוך - שו"ת הרב קאפח. מהדיר: הרב שלום נגר חלק ד עמ' שיא)